

متن پرسش

سلام. حضرت استاد در نوشتارهای شما این گونه بر می‌آید که دشمن اصلی جریان اهل بیت (ع) در ابتدای اسلام جریان ابوسفیان و معاویه می‌باشند در بسیاری از کتابهای شما نظیر راز شداى امام حسين در قتلگاه و یا کتب مربوط به انقلاب اسلامی و حضرت صدیقه طاهره (ع) این را ابراز داشته‌اید و فرموده‌اید که با یحساب ابوبکر و عمر و عثمان را از معاویه جدا کرد! آیا این فرموده شما تاکتیکی است برای نزدیکی و تقریب بیش از پیش بین شیعه و اهل سنت است چون آنها حساسیتی که به خلفای ۳ گانه دارند به معاویه ندارند و از این رو می‌خواید این دریچه دیالوگ و مفاهمه را باز کنید و یا نه واقعا به این که خلفا بازی خورده جریان اموی هستند را باور دارید؟ این با برخی از روایات که خلفا را عامل اصلی و مقصر اول و اولین کافران به رسول (ص) می‌دانند منافات دارد این چنین است که نفرتی که شیعیان به خلیفه دوم و اول دارند شاید به معاویه ندارند آیا این کینه و نفرت صدچندان به خلفا اول و ثانی از روی احساس است و واقعیت امر چیز دیگری است؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: حاصل مطالعات بنده در تاریخ اسلام همین‌طور است که شما از سخنان بنده برداشت کرده‌اید و این که ملاحظه می‌فرمایید اهل‌البیت «عليهم السلام» در عين انتقاد به خلفاء با آنها مدارا می‌کردند را باید در همین موضوع دانست که به نظر کتاب شریف «الغدیر» و یا کتاب‌های «امام شناسی» آیت‌الله طهرانی در این موارد کمک می‌کنند. ولی با این همه نباید از ظلم‌هایی که خلیفه‌ی دوم بدان اقدام کرد - هرچند از سر تحریک باشد- چشم پوشید. خطبه‌ی ۱۶۲ نهج‌البلاغه نکاتی در راستای عدم غفلت از معاویه در مقایسه با خلفاء دارد. موفق باشید